

การจ่ายหรือออกซะกาต

﴿إخراج الزكاة﴾

[ไทย - Thai - تايلاندي]

มุหัมมัด บิน อิบรอฮีม อัดดูวัยญีรี

แปลโดย : อิศมาน จารง

ผู้ตรวจทาน : ซุฟอัม อุษมาน

ที่มา : หนังสือมุคตะศ็อร อัลฟิกฮิล อิสลามีย์

2009 - 1430

islamhouse.com

إخراج الزكاة

« باللغة التايلاندية »

محمد بن إبراهيم التويجري

ترجمة: عثمان جارونج

مراجعة: صافي عثمان

مصدر: كتاب مختصر الفقه الإسلامي

2009 - 1430

islamhouse.com

การจ่ายหรือออกชะกาต

มารยาทในการจ่ายชะกาต

ให้จ่ายชะกาตเมื่อถึงเวลาที่วาญิบต้องจ่าย และจ่ายด้วยความพึงพอใจ โดยจ่ายสิ่งที่ดี และมีคุณภาพมากที่สุดจากทรัพย์ที่ต้องจ่าย เป็นสิ่งที่เขารักที่สุด ที่มีความเป็นหะลาละมากที่สุด ทำให้ผู้รับพึงพอใจ ให้ผู้จ่ายมองว่าสิ่งที่ให้ไปเป็นสิ่งที่เล็กน้อยเพื่อให้พ้นจากความลำพองใจ และพยายามปิดบังเพื่อให้พ้นจากการโอ้อวด แต่เปิดเผยบ้างเป็นบางครั้งเพื่อเป็นการส่งเสริมให้เห็นสิ่งที่เป็นวาญิบนี้(ชะกาต) และเป็นการกระตุ้นให้คนร่ำรวยได้ปฏิบัติตาม และต้องไม่ทำลาย(ผลบุญ) มันด้วยการล่ำเลิกและการก่อความเดือดร้อนแก่ผู้รับ

ผู้รับชะกาตที่ดีที่สุด

ที่ดีที่สุดก็คือให้ผู้จ่ายชะกาตเลือกจ่ายแก่คนที่มีความยากแค้นต่ออัลลอฮ์มากที่สุด คนที่เป็นญาติใกล้ชิดที่สุด มีความจำเป็นมากที่สุด และเลือกให้ทานของเขาแก่คนที่จะทำให้ทานนั้น เจริญงอกงามจากบรรดาญาติที่ใกล้ชิด มีความยากแค้น เป็นผู้ศึกษาหาความรู้ คนยากจนที่ไม่ยอมขอ ครอบครัวยุใหญ่ที่มีความขัดสนเป็นต้น โดยที่เขาควรที่จะจ่ายชะกาตหรือให้ทานก่อนที่จะมีสิ่ง กีดขวางมา(ทำให้ไม่สามารถจ่ายหรือให้ได้) และเมื่อใดที่มีคุณสมบัติที่สมควรจะรับชะกาตมากขึ้น ในบุคคลหนึ่งๆ ก็จะทำให้เขาสมควรในการรับชะกาตมากกว่า เช่นยากจนและเป็นญาติ ยากจน และเป็นผู้กำลังศึกษา เป็นต้น

อัลลอฮ์ได้ตรัสไว้ว่า

﴿وَأَنْفِقُوا مِنْ مَا رَزَقْنَاكُمْ مِنْ قَبْلِ أَنْ يَأْتِيَكُمُ الْمَوْتُ فَيَقُولَ رَبِّ لَوْلَا أَخَّرْتَنِي إِلَىٰ أَجَلٍ

قَرِيبٍ فَأَصَّدَقْتُ وَأَكُنُّ مِنَ الصَّالِحِينَ ﴿١٠﴾ [المنافقون/١٠]

ความว่า “ และจงบริจาคสิ่งที่เราได้ให้ปัจจัยยังชีพและพวกท่านก่อนที่ความ ตายจะมาเยือนคนใดคนหนึ่ง ในหมู่พวกท่าน แล้วเขาก็จะกล่าวว่า โอ้ พระผู้ อภิบาลแห่งข้า หากพระองค์ทรงยืดเวลาให้กับข้าอีกสักกระยะเวลาหนึ่งอันใกล้ แล้วข้าก็จะจ่ายทานและข้าจะเป็นหนึ่งในหมู่ผู้ที่มีคุณธรรม” (อัลมุนาฟิฏน : 10)

เวลาในการจ่ายชะกาต

- 1- วาญิบที่จะต้องรีบจ่ายชะงากัดทันทีวาญิบ ยกเว้นหากมีเหตุจำเป็น
- 2- อนุญาตให้จ่ายชะงากัดก่อนเวลาวาญิบหลังจากที่มีมูลเหตุวาญิบ ดังนั้นจึงอนุญาตให้จ่ายชะงากัดสัตว์ ทองคำและเงิน และสินค้าที่เตรียมค้าขายหากมีการครอบครองครบพิกัด
- 3- อนุญาตให้จ่ายชะงากัดก่อนเวลาหนึ่งปีหรือสองปี และให้แก่คนยากจนในรูปของเงินเดือนหากว่าการทำเช่นนั้นจะเกิดประโยชน์
- 4- ใครที่มีทรัพย์สินซึ่งได้มาในเวลาที่แตกต่างกันเช่น เงินเดือน ค่าเช่าอสังหาริมทรัพย์ และมรดกให้เขาจ่ายชะงากัดทรัพย์สินทุกประเภทนี้หลังจากครบรอบปี และถ้าหากว่าเขาพอใจและยอมเสียสละเพื่อคนยากจนและคนอื่นๆ ให้เขากำหนด(รายได้ของ)เดือนหนึ่งในรอบปีสำหรับการจ่ายชะงากัดของเขาเช่น (รายได้ของ)เดือนเราะมะฎอน เขาก็จะได้ผลบุญที่ยิ่งใหญ่

หุกุมการกระจายชะงากัด

อนุญาตให้มอบชะงากัดแก่คนเป็นกลุ่มในสิ่งที่จำเป็นเหนือบุคคลหนึ่งคน(คือชะงากัดที่พอจ่ายสำหรับคนหนึ่งคนสามารถแบ่งมอบให้กับผู้รับหลายคนได้) และในทางกลับกัน(คืออนุญาตให้มอบชะงากัดที่สามารถจ่ายให้คนหลายคน แก่บุคคลรับชะงากัดเพียงคนเดียวได้) แต่ที่ดีก็คือให้เขากระจายชะงากัดด้วยตัวเองอย่างลับๆ หรือเปิดเผยก็ได้ตามความเหมาะสม และตามหลักการเดิมให้ทำเป็นความลับยกเว้นเพื่อต้องให้เกิดประโยชน์หนึ่งๆ ในการเปิดเผยนั้น

หุกุมการมอบชะงากัดแก่ผู้ปกครอง(รัฐ)

1- อนุญาตให้ผู้ปกครองหากเป็นผู้ที่มีความยุติธรรมและเชื่อถือได้ในการรักษาประโยชน์ของมวลมุสลิม ที่เขาจะจัดเก็บชะงากัดจากคนรวยแล้วแจกจ่ายให้แก่แหล่งแจกจ่ายต่างๆ ที่ศาสนากำหนด และวาญิบที่ผู้ปกครองจะต้องส่งคนจัดเก็บชะงากัดที่เป็นทรัพย์สินเปิดเผย เช่นปศุสัตว์ พืชผล และผลไม้ เป็นต้น เพราะบางคนอาจจะไม่มีความรู้เรื่องการวาญิบชะงากัด บางอาจจะไม่ขยันที่จะจ่าย และบางคนอาจจะหลงลืม

2- หากผู้ปกครองให้เรียกร้องชะงากัดจากคนร่ำรวย ถือว่าวาญิบที่จะต้องส่งมอบให้ และถือว่าเขาได้หลุดพ้นจากภาระและได้ผลบุญ และบาปกรรมจะตกแก่ผู้ที่ทำการสับเปลี่ยนชะงากัด(โดยไม่ทำตามหลักศาสนา)

หุกุมการค้าประกันชะงากัด

ชะกาดหลังจากที่วางเงินแล้วถือเป็นความรับผิดชอบในมือของผู้ที่จะต้องจ่าย ถ้าหาก (ทรัพย์สินชะกาด)เกิดความเสียหาย ต้องดูว่าถ้าเกิดจากการละเมิดหรือละเลยของเขาถือว่าเขาต้องชดใช้ แต่หากเขาไม่ได้ละเมิดหรือละเลยเขาก็ไม่ต้องชดใช้

จะจ่ายชะกาดที่ไหน?

ที่ดีที่สุดคือจ่ายชะกาดทรัพย์สินทั้งหมดให้แก่คนยากจนในเมืองของผู้จ่าย แต่อนุญาตให้นำไปแจกจ่ายยังเมืองอื่นเพื่อให้เกิดประโยชน์ หรือเพื่อญาติสนิท หรือเพราะความขัดสนอย่างยิ่งของเมืองนั้น และที่ดีก็คือให้แจกจ่ายเอง แต่อนุญาตให้มอบอำนาจให้ผู้อื่นแจกจ่ายแทนได้

ลักษณะการจ่ายชะกาดหนี้สิน

1- ใคร(เจ้าหนี้)ที่มีหนี้สินอยู่กับคนที่มีทรัพย์สินที่จะชดใช้หนี้ได้ ให้ทำการจ่ายชะกาดเมื่อเขาได้รับการชดใช้หนี้สำหรับชะกาดปีที่ผ่านมา แต่ที่ดีเขาควรจ่ายแม้ก่อนที่จะได้รับการชดใช้ก็ตาม แต่ถ้าหากหนี้สินอยู่กับคนที่มีความลำบากไม่มีทรัพย์สิน หรืออยู่กับคนที่ไม่ยอมจ่าย ก็ให้เขาจ่ายชะกาดทรัพย์สินที่เป็นหนี้สินเมื่อเขาได้รับการชดใช้โดยคิดเพียงชะกาดหนึ่งปีเท่านั้น

2- ไม่อนุญาตแก่ผู้ที่มีทรัพย์สินเงินเหนือบุคคลหนึ่ง และบุคคลนั้นไม่อาจจ่ายหนี้ได้ ในการที่เขา(เจ้าหนี้)จะอนุโลมหนี้ ด้วยการตั้งเจตนาว่ามันเป็นชะกาดสำหรับลูกหนี้คนนั้น

ลูกหนี้ที่เจ้าของไม่มีความสามารถในทรัพย์สิน

ทรัพย์สินที่เจ้าของยังไม่มีความสามารถเหนือทรัพย์สินนั้นถือว่าเขาไม่ต้องจ่ายชะกาดจนกว่าจะรับมันมา ดังนั้นถ้าบุคคลใดที่มีทรัพย์สินแต่ยังไม่ครอบครองด้วยมูลเหตุที่ไม่ใช่เพราะตัวเขาเอง เช่น การได้ส่วนแบ่งในอสังหาริมทรัพย์ หรือมรดก ถือว่าเขายังไม่ต้องจ่ายจนกว่าเขาจะครอบครอง และจะเริ่มนับรอบปีใหม่เมื่อเขาเข้าครอบครองทรัพย์สินนั้น เพราะก่อนหน้านั้นเขายังไม่ได้มีอำนาจในการใช้จ่ายทรัพย์สิน

- ชะกาดทรัพย์สินนั้นมีความเกี่ยวข้องกับทรัพย์สิน ดังนั้นจึงต้องจ่ายแจกในเมืองที่ทรัพย์สินนั้นอยู่ ส่วนชะกาดปฏิกรุณนั้นเกี่ยวข้องกับร่างกาย(ตัว)ผู้จ่าย ดังนั้นมุสลิมจึงต้องทำการจ่ายในสถานที่ใดก็ตามที่ตัวเขาพำนักอยู่(ขณะจ่ายชะกาด)

โทษของผู้ที่ปฏิเสธไม่ยอมจ่ายชะกาต

1- ใครที่ไม่ยอมจ่ายชะกาตโดยปฏิเสธการวาญิบของมัน ในขณะที่เขารู้หุ้มของมันดี ถือว่าเขาเป็นกาฟิร ต้องทำการเก็บชะกาตจากเขา และต้องโทษประหารหากเขาไม่กลับตัวเตาบัตเพราะเขาได้ตักจากศาสนาแล้ว แต่หากเขาไม่ยอมจ่ายเพราะความตระหนี่ถือว่าไม่ตักจากศาสนา และต้องทำการจัดเก็บจากเขาพร้อมกับลงโทษด้วยการยึดทรัพย์ของเขาครึ่งหนึ่ง

2- วาญิบเหนือผู้ที่ครอบครองทรัพย์ครบพิกัดที่จะต้องทำการจ่ายชะกาตของทรัพย์นั้น เพราะอัลลอฮ์ได้สัญญาด้วยการลงโทษที่แสนสาหัสสำหรับทุกคนที่ไม่ยอมจ่ายชะกาต

1- อัลลอฮ์ได้ตรัสไว้ว่า

﴿وَالَّذِينَ يَكْتُمُونَ الذَّهَبَ وَالْفِضَّةَ وَلَا ينفِقُونَهَا فِي سَبِيلِ اللَّهِ فَبِشْرِهِمْ
بِعَذَابٍ أَلِيمٍ ﴿٣٤﴾ يَوْمَ يُحْمَى عَلَيْهَا فِي نَارِ جَهَنَّمَ فَتُكْوَى بِهَا جِبَاهُهُمْ
وَأَعْيُنُهُمْ هَذَا مَا كَنَزْتُمْ لِأَنفُسِكُمْ فَذُوقُوا مَا كُنْتُمْ تَكْتُمُونَ ﴿٣٥﴾﴾

[التوبة/34-35].

ความว่า “บรรดาผู้ที่สะสมทองและเงิน และไม่จ่ายมันในทางของอัลลอฮ์นั้น จงแจ้งข่าวแก่พวกเขาเกิดด้วยการลงโทษอันเจ็บปวด วันที่มันจะถูกเผาด้วยไฟนรกแห่งญะฮันนัมแล้วหน้าผากของพวกเขา และสีข้างของพวกเขาและหลังของพวกเขาจะถูกนាប់ด้วยมัน นี่แหละคือสิ่งที่พวกเจ้าได้สะสมไว้ เพื่อตัวของพวกเจ้าเอง ดังนั้นจงลิ้มรสสิ่งที่พวกเจ้าสะสมไว้เกิด” (อัลเตาบะฮ์ 34-35)

2- รายงานโดยอบู ฮุร็อยเราะฮ์ เราะฮิ์ญัยลลอฮ์ อันฮุ กล่าวว่่า “ท่านรอซูลุลลอฮ์ คือลลิลลลอฮ์ อะลยฮิ วะสลลัม ได้กล่าวว่า

«مَنْ آتَاهُ اللَّهُ مَالًا فَلَمْ يُؤَدِّ زَكَاتَهُ مُثَّلَ لَهُ يَوْمَ الْقِيَامَةِ شُجَاعًا أَفْرَعًا لَهُ
رَبِيبَتَانِ، يُطَوَّقُهُ يَوْمَ الْقِيَامَةِ، ثُمَّ يَأْخُذُ بِلَهْزِمَتَيْهِ -يَعْنِي بِشِدْقَيْهِ-، ثُمَّ
يَقُولُ: أَنَا مَالِكٌ، أَنَا كَنْزُكَ»، ثُمَّ تَلَا ﴿وَلَا يَحْسَبَنَّ الَّذِينَ يَبْخُلُونَ...﴾ الآية.
أخرجه البخاري.

ความว่า “ใครที่อัลลอฮ์ได้ประทานทรัพย์สินแก่เขาแล้วเขาไม่ทำการจ่ายชะกาตของมัน มันจะถูกจำแกลงแก่เขาในวันกิยามะฮ์ให้เป็นงูหัวล้าน มีสองเขี้ยว มันจะรัดเขาในวันกิยามะฮ์แล้วรัดที่ขากรรไกรของเขาทั้งสองข้างแล้วมันจะกล่าวว่่า ข้าคือทรัพย์ของเจ้า ข้าคือสิ่งที่เจ้าสะสมไว้” แล้วท่านก็อ่านอายะฮ์นี้

﴿وَلَا يَحْسَبَنَّ الَّذِينَ يَبْخُلُونَ...﴾

จนจบอายะฮ์” (บันทึกโดยอัลบุคอรีย หมายเลข 1403)

3- และอบู ฮุร็อยเราะฮฺ เราะฎิยัลลอฮุ อันฮุ ได้กล่าวว่า ท่านรอซูลุลลอฮฺ คือลัลลอฮฺ อะลยฮิ วะสัลลัม ได้กล่าวว่า

«مَا مِنْ صَاحِبٍ كَنْزٍ لَا يُؤَدِّي زَكَاتَهُ إِلَّا أُحْمِيَ عَلَيْهِ فِي نَارِ جَهَنَّمَ، فَيُجْعَلُ صَفَائِحَ، فَيُكْوَى بِهَا جَنْبَاهُ وَجَبِينُهُ، حَتَّى يَحْكَمَ اللَّهُ بَيْنَ عِبَادِهِ، فِي يَوْمٍ كَانَ مِقْدَارُهُ خَمْسِينَ أَلْفَ سَنَةٍ». أخرجه مسلم

ความว่า “ไม่มีผู้ใดที่เป็นผู้สะสมทรัพย์แล้วไม่จ่ายชะกาตของมันยกเว้นมันจะถูกเผาในไฟนรก แล้วมันถูกทำให้แบนแล้วถูกนำมาริดกับสีข้างของเขาและหน้าผากของเขา จนกว่าอัลลอฮฺจะตัดสินระหว่างบ่าวของพระองค์ ในวันที่หนึ่งวันของมันมีความยาวเท่ากับห้าหมื่นปี” (บันทึกโดยมุสลิม หมายเลข 987)

4- รายงานจากท่านอบู ฮุร็ เราะฎิยัลลอฮฺ อันฮุ กล่าวว่า ท่านนบี คือลัลลอฮฺ อะลยฮิ วะสัลลัม ได้กล่าวว่า

«وَالَّذِي نَفْسِي بِيَدِهِ، أَوْ: وَالَّذِي لَا إِلَهَ غَيْرُهُ - أَوْ كَمَا حَلَفَ - مَا مِنْ رَجُلٍ تَكُونُ لَهُ إِبِلٌ، أَوْ بَقَرٌ، أَوْ غَنَمٌ، لَا يُؤَدِّي حَقَّهَا، إِلَّا أَتَى بِهَا يَوْمَ الْقِيَامَةِ أَعْظَمَ مَا تَكُونُ وَأَسْمَنَهُ، تَطْوُهُ بِأَخْفَافِهَا، وَتَنْطَحُهُ بِقُرُونِهَا، كُلَّمَا جَازَتْ أُخْرَاهَا رَدَّتْ عَلَيْهِ أَوْلَاهَا، حَتَّى يُقْضَى بَيْنَ النَّاسِ». متفق عليه

ความว่า “ขอสาบานด้วย(อัลลอฮฺ)ผู้ที่ชีวิตฉันอยู่ในมือเขา หรือ ขอสาบานด้วยผู้ที่ไม่มีพระเจ้าอื่นใดนอกจากพระองค์ (หรือคำสาบานอื่นตามที่ท่านได้สาบานไว้) ว่าไม่มีผู้ใดที่มีอูฐ วัวหรือแพะแล้วเขาไม่จ่ายสิทธิ์ของมัน นอกจากมันจะถูกนำมาในวันกิยามะฮฺในลักษณะที่ใหญ่มากและอ้วนมากแล้วมันจะเหยียบเขาด้วยเท้า และขวิดด้วยเขาของมัน ทุกครั้งที่ตัวสุดท้ายผ่านไปตัวแรกก็จะหวนกลับคืนมา จนกว่าจะมีการตัดสินระหว่างมนุษย์” (มุตตะพะกุนอะลยฮฺ บันทึกโดยอัลบุคอรี หมายเลข 1460 สำนวนรายงานนี้เป็นของท่าน และมุสลิม หมายเลข 987)